

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta lakarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz

Feltámadott.

(gh) Az isten-ember feltámadott! Előbb csak néhányan hirdették ez örömhirt, ma pedig az egész világ keresztény népei áhitattal vallják a megváltó eszme, az Igazság hatalmas didadalát...

— Ti kishitű Tamások! Ne keressétek a sirban. Ti pogány lelkek, kik keresztre feszítettétek, ne higgyétek, hogy megsemmisült, örökre elzártátok. Nem. Ime, a Megváltó harmadnapra dicsőségesen feltámadott. Él és uralkodik 1915 év múlva s fog élni és uralkodni örökkön örökké...

A mi nagy-péntekünk ma is tart. Az isten-ember feltámadásának örömnünepét csak ürömpohárral köszönhetjük.

Szívünk, lelkünk a világháboru tragikus vérmezein csüng. Ellenségeink nemzetünket is kintpadra hurcolták, hogy utolsó lélekzetvételünket — elfojtsák, mindnyájunkat megsemmisítsenek és halotti tort üljenek felettünk. S ha szelid bárány módjára engedjük, gyalázatos céljukat — lelkiismeret furdalása nélkül — csakugyan végrehajtják...

Nem engedjük. Inkább egy szálig meghalunk, de orosz iga, muszka kancsuka nem kell nekünk!

Atyámfiai! Székely testvérek! Csak tőlünk függ, hogy ellenségeinket legyőzzük-e?...

Fogadjuk meg szent esküvel e nagy napon, hogy mindnyájan egy akarattal, egyenlő lelkesedéssel fogunk harcolni.

Katonáink a csatatereken, mi

pedig itthon — megfeszített erővel dolgozunk.

Ha ez így lesz, — és így kell lennie — akkor rendíthetetlen hittel bizhatunk: hazánk, nemzetünk, társadalmi együvé tartozandóságunk... minél előbb feltámad.

Visszhang.

Néhány héttel ezelőtt Székelyudvarhelyről, a székelység anyavárosából indult útjára az önkéntes vadász-csapat szervezésének eszméje, mely a „Székelyország” útján járta az ország sajtóját.

Azóta úgy látszott, mintha az eszme aludnék s a hezzá fűzött remények megvalósulása, csak álomkép maradna.

Azonban ez a látszat tulajdonképpen előkészülete volt a tetteknek, melyeket e hó 11-én Pestvármegye székházának dísztermében váltanak valóra. Erre vonatkozik a „Székelyország”-hoz küldött következő felhívás:

Felhívás a magyar birodalom honpolgárai- és ifjuságához!

Az udvarhelyvármegyei vadásztársaság kezdeményezésére, többen csatlakozván — harctéri szolgálatra — a m. kir. honvédelmi miniszter ur által engedélyezett „Vadászok önkéntes népfelkelő százada”-hoz, ennek zászlóaljja kiegészítése, a belépett jelentkező tagok — folyó évi április hó 11-én délelőtt 11 órákor Pestvármegye közgyűlési termében megtartandó — szervezkedő összejövetelén történik.

Jelentkezés (a név, állás, életkor, lövadász és katonai képzettség, lak és cím közlésével (levélbelileg is tehető a „Vadászok önkéntes népfelkelő százada”-nak intéző bizottságához Budapestben (IV. Erzsébet királyné szálló, Egyetem-u. 5. sz.)

Tagul felvétetik: hadi szolgálatra alkalmas, lehetőleg katonailag is képzett 15—18 éves korú lövadász ifju és 43—60 éves korú egyén.

Felszerelés, fegyverzet és ellátás, mint a népfelkelőknél. Beosztás a brassói 24-ik székely honvéd gyalogezrednél.

Budapest, 1915. március 28.

A vadászok önkéntes népfelkelő századának szervező bizottsága.

900 uj jelentkező!

Az intéző bizottság részéről Papp Györgytől 1915. március 28-án (virágvasárnap) keltezve, a következő sorokat vettük még:

A vadászok önkéntes népfelkelő századának intéző bizottsága Pestvármegye székházának termében ma délelőtt 11 órákor összejövetelét megtartván, közel 900 uj jelentkező tagot vett fel kötelekebe és így a létszám mintegy 1000-re szaporodván, a zászlóaljja kiegészítés szervezése végett toborzó gyűlést és országos szervezkedést, a magyar vadászoknak folyó évi április hó 11-én délután 5 órákor tartandjuk meg Pestvármegye dísztermében, — kérve a honvédelmi kormánytól szerveztünk országos folytatását és az összes tagok megjelenését ez alkalomra. Részletes jelentést külön levélben küldök a század mielőbbi sürgős megalakítása és behívására.

Honfiui üdvözléssel:

Papp György.

Gyapjút mosat-lant

vagy mosva minden mennyiséget készfizetés ellenében vásárol **TONN TESTVÉREK, Orlát (Szebenmegye) a hová ajánlatok minta beküldésével kéretnek.**

A boldog biszontlátásra!

Dr Paál Árpád vármegyei főjegyző, liceumi elnök 1915. márc. 28-iki beszéde.

Mélyen tisztelt közönség!

Valami munkának a befejezéséhez értünk, mikor immár e napon bucsuzóul szölok a közönséghez. A munka befejeződése általában megkönnyebbülést ad a léleknek, felvidulást és új munkakezdésben való bizodalmat. A magam részéről most mégis inkább aféle elfogódást érzek, egy megszokott körből való kiszakadás érzékenységeit. S nem hiszem, hogy ne így érezne a közönségnek minden tagja. Hiszen azok az előadások és szereplések, amiket érdemes urak és kedves hölgyek a szabad liceum idei sorozatában elénk tártak, nemcsak az ismereteink terjesztéséhez járultak hozzá, hanem lélekbéli közösségeket is kovácsoltak össze.

Most, amikor a világ minden ereszteke recseg-ropog, s az emberiség egyik fele véres tusában áll az emberiség másik felével, — most, amikor a békés kultura alkotásai szemünk láttára dőlnek össze és nagy szellemek fényességei s kicsiny emberek életvilágosságai egyaránt homályba borulnak, — most, amikor felkavarodik az élet minden rejtett mélysége és fejtetőre fordul a világrend minden nyugodalma, — most, amikor a nemzetek élete áll kockán s az egyeseknek mátol holnapra való kenyere se biztos, ellenben a harcmezők vérhullásának s az idehazamaradtak könyomlásának tragikus drámája mögött örült táncát járja a haszonlesések lázasan megnőtt alakja, — most ime ez a kör, ez a közönség megállapodott az egymás mellett való kitartásban, egy csöndes, békés hangulatközösségben. Ettől megválni persze, hogy rosszul esik. Valamint rosszul eshetik a fecskék lakóinak, hogy a tüzvészszel vert ház eresze alól tovaröpüljenek.

De a mi helyzetünk mégse a tűz-vesz riadása, mégse amiatt ér véget a leicumi előadások sorozata, hogy veszélyt verne ki belőle. Egyszerűen csak azért, mert befejeztük a tervezett sorozatot, végére értünk az eleve kiszabott munkának. Ez az egyik eredmény. De, hogy így faj a végére érünk, az még előlött való újabb eredmény is. Minden társadalom annyit ér, amennyit magasabb rendű összefüggések felé haladni tud. A jézusi elv, a szeretet, ez a legmagasabb rendű összefüggés és minden kinlódása, minden igyekeve az emberiség fejlődésének mind ez összefüggés vonzókörébe sodródik. A mi társadalmunk is ime a szabad liceumok során ebbe a fejlődési vonalba jutott. A rézleteket előadásunként bátor voltam egy-egy közsöntő szóval méltatni, most amikor összeszűrt visszapillantást teszek az elmúlt sorozat egészére, akkor csak kötelességet teljesítek vele, hogy a szabad liceumoknak ezt az általános hatását kiemeljem.

Ha van érdeme benne egyeseknek, éppugy érdeme van ebben a közönségnek is, mely finom szívvel megérezte, hogy összegyülekezésekre s az időszerű problémák meghallgatására, az ezeken való elmélkedésekre van szüksége. Az idők intését teljesítettük, az idők forgatagába beállottunk, annak semmivel ellen nem mondtunk, s így építettünk szellemi hajlékot a megnyugvásoknak a nyughatatlanságok nagy zavarában is. Ha csak emlékként marad is ez, úgy is szép, úgy is lelki szükségleteket ringat el, — de merem hinni, hogy emlékek is több lesz ez a hajlék, forduló pontja lesz a társadalmi összetartásba vetett bizodalomnak. — Visszamaradt lelkünkben meggyökeresedett ohajtásként, hogy egymásba vesszük bizodalomunkat és tartunk össze, mert ezzel küzdünk le mind nagyobb életakadályokat, ezzel állunk meg romboló viharok minden iszonyata között is.

(Vége köv.)

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915. február 9-én kiadott 122 es számú veszteség lajstromába foglalt 82-ös ezredbeli tisztek és legénység névsora. (XI. közlemény.)

Csubuka János Gábor 2. sz. Csikv. Gyergyóvárhegy 1884. hadifogoly (Murom, Gouvernement Wladimir, Oroszország). — Czárán Gábor 17. sz. Csikv. Salamás 1886. megs. — Czárán Mihály 2. sz. Csikv. Salamás 1887. megs. — Czárán Miklós 12. sz. Csikv. Ditró 1886. megs. — Czentner Gyula őrzetű 4. sz. Csikv. Kásonaltiz 1895. meghalt 1914. okt. 26. — Czerjak Dénes 4. sz. Udv. Miklósfalva 1881. megs. — Czifra Gábor 15. sz.

Csikv. Gyergyóbelbor 1885. megs. — Czifra János 6. sz. Udv. rhelyvm. Etéd 1892. hadifogoly (Wladimir, Oroszország). Czimbó Zsigmond 16. sz. Udv. Sz. Keresztur 1885. megs. — Czine János századdobos 17. sz. Udv. Parajd 1881. megs. — Czirikló Sámuel 4. sz. Alsófehérvár. Lándor 1886. megs.

Dán Mózes tizedes 10. sz. Udv. Ujszékely 1891., meghalt 1914. okt. 15. Dandu György 3. sz. Csikv. Gyergyóbékás 1889., meghalt 1914. okt. 16. — Dandu Vaszi 16. sz. Csikv. Gyergyóbékás 1885. megs. — Daniel András pöttart. 20. sz. Udv. Szentegyházfalva 1884. megs. — Daniel János 9. sz. Udv. Kápolnáfalva 1883. megs. — Dávid György 10. sz. Csikpálfa 1888. megs. — Dávid József 1. sz. Tordaranyosvár. Alsójára 1893. megs. — Dávid Gyula tizedes 1. sz. Csikv. Gyimesbükk 1891., meghalt 1914. okt. 14. — Dávid Menyhárt 11. sz. Székelyudvarhely 1888. megs. — Dávid Tamás 5. sz. Csikszentimón 1888. megs. — Deák Dénes pöttart. 19. sz. Udv. Ülke 1884. megs. — Deák János Csikv. Gyimesközéplak 1888. megs. — Deák Lajos szakaszvezető 4. sz. Csikv. Csomafalva 1886. megs. — Deák Imre címz. szakaszvezető 9. sz. Udv. Nagysolymos 1887. megs. — Demeter Balázs 7. sz. Udv. Zetelaka 1892. megs. — Demeter János 3. sz. Marostordavm. Hétkükk 1892. megs. — Demeter József címz. szakaszvezető 20. sz. Udv. Feisboldogfalva 1882. megs. — Demeter Károly címzetes őrzetű 3. század Csikkarcsfalva 1886. megsebesült. — Demeter Mihály 3. sz. Udv. Fiatfalva 1891. megs. — Demeter Mózes tizedes 15. sz. Udv. Zetelaka 1890. megs. — Demeter Miklós 5. sz. Csikv. Gyimesközéplak 1890. megs. — Demeter Miklós egyévi önkéntes Med. címz. őrzetű 8. sz. Kolozsv. Vadas 1891. megs. — Dénes Sándor címz. őrzetű 3. sz. Udv. Székelyderzs 1891. megs. Dénes Lajos szakaszvezető 16. sz. Udv. Székelymúzsna 1893. hadifogoly (Tambow. 57. sz. króház, Oroszország). — Dénes Lajos 16. sz. Udv. Székelymúzsna 1886. megs. — Dénes Lajos szakaszv. 9. sz. Udv. Székelymúzsna 1893. meghalt 1914. okt. 15. — Deresán Demeter címz. őrzetű 9. sz. Udv. Erked 1889. megs. — Derzsi Áron 10. sz. Udv. Székelykeresztur 1892. meghalt 1914. okt. 15. — Dezei Lajos 3. sz. Marostordavm. Pókakeresztur 1893. megs. — Derzsi István pöttart. 18. sz. Kisküküllővm. Magyarcsávás 1893. megs. — Dimény Ézsaiás 11. sz. Udv. Homoródszentpál 1891. megs. — Dimény Miklós címz. szakaszvezető 7. sz. Udv. Homoródszentpál 1889. megs. — Dobandi Ferenc 11. sz. Alsik 1892. megs. — Dobandi Ferenc 8. sz. Csikszentgyörgy 1892. meghalt 1914. okt. 13. — Dobrován Vaszi 16. sz. Csikv. Gyergyótl-

gyes 1891. megs. — Donbi Mózes 8. sz. Udv. Homoródszentmáron 1887. megsebesült.

(Folytatjuk)

SZÉKELY GAZDA.

— Gazdáink figyelmébe! —

Az erőtakarományokban mutatkozó hiány biztosítása érdekében szükségessé vált, hogy a takarmánypótló anyagok minél nagyobb mértékben használatba vétessenek.

Az illetékes minisztériumok gondoskodtak arról, hogy a gazdák a cukorgyáraktól állataik takarmányozására denaturált állapotban adó mentes nyerscukrot szerezhessenek be.

A denaturált cukornak az ára a cukorgyár vasuti állomásán feladva, zsák nélkül áprilisban 27 K 20 f, májusban 27 K 40 f, júniusban 27 K 60 f. Hat métermázsánál kisebb mennyiséget rendelni nem lehet.

A szállítás rendszerint a vevő által előzetesen beküldött zsákokban történik, a vevő kívánságára azonban a cukorgyár zsákokat ad, mely esetben a szállított áru minden métermázsája után 2 krontát számíthat fel.

A vasuti fuvar költségét a vevő köteles viselni.

A denaturált cukor kiszolgáltatására vármegyei gazdák (Szövetkezetek, Gazdakörök stb.) részére utalványt a m. kir. gazdasági felügyelőség vezetője ad, indokolt kérelemre.

Tájékoztatul közlöm, hogy szarvasmarhán végzett kísérletek eredményei szerint a nyerscukor tápláló értéke a tengeri tápláló-értékéhez úgy viszonylik, mint 100 : 114 hez.

Ló és sertés a nyers cukrot jobban értékeli, mint a szarvasmarha; 100 kgr. élőszulra etethető naponta a szarvasmarhával 2—3 kgr, lóval 3—4 kgr., sertéssel 4—5 kgr.

Felhívjuk gazdáinkat, hogy most, midőn az erőtakarományokban nagy hiány van, állatállományukhoz képest vegyék igénybe a föntiek alapján ismertetett nyers cukortakarmányt és lehetőleg oly formán, hogy az egyes Szövetkezetek vagy Gazdakörök egy vagon mennyiségre (100 mm.) kérjenek utalványt a vármegyei gazdasági felügyelőség vezetőjétől, mivel a szállítási költség, mely a vevőt terheli, így olcsóbbá kerül.

Jelenleg a jelzett erőtakaromány a Diószegi és Nagyszombati cukorgyárak Igazgatóságánál rendelhető meg — utalványok alapján.

Sz. U.

— Hazaárulás! Lélekbe írott törvény legyen, hogy gabonát a forgalomtól most elvonni: a leghitványabb hazaárulás...!

A második menetzászlóal Galiciában.

Írta: Földes Zoltán.

XI. befejező közlemény.

Okt. 20-adika táján bataillonunk átvonult a kis erdőbe és ott vetett meg a lábunkat a magunk készített új fed-zékekben. Elhagyott árkainkat más századok foglalták. Itt történt vagy négy bomba egymásután csapott le a mi rajunk mellé, töltött néhány méternyire. A mennyei U azonban megvédelmezett; egyikünk sem sebesült meg.

Kértük is sokszor az Eget, könyörüljön meg rajtunk és a szenvedő emberiségen, oszlassa el ezt a nagy vihar, amelyhez hasonló sohasem élt át az Isten képeire teremtetett lény. Zsiga volt előimádkozó; végeztük a loretói litániát, a szentolvasót és más imádságokat. Kedvelt imádságunk vala az a fohász, amit egy buzdó papól kaptunk Udvarhelytől: Ima főleg háború és életveszély idejére. A szövege: „Isten, hiszek Te benn d, mert Te az örök igazság vagy. Istenem reménylek Tebened mert végtelenül jó vagy. Istenem szeretlek Tégedet mindenekelőtt mert végtelenül szeretetre méltó vagy. Irántad való szeretetből szeretem felebarátomat, mint ön magamat. Főképp azért szeretlek Téged Istent, mert érettünk emberré lettél és irántunk való szeretetből és a mi bűneinkért meghaltál a kereszten, nehogy a pokolba jussunk és örökké égjünk! Őh keresztre feszített Jézus Krisztus, sajnálom, hogy megbántottalak. Szent sebeidre és szenvedésedre kérlek, bocsáss meg nekem és ne hagyj engem bűneimben meghalni, hogy kiontott drága véred rajtam karba ne vesszen.” Bármint mondhat mindezekre a tudákos ateista, az holtbizonyos: ha odakerül a rajvonalba, megtanul imádkozni! Igen. Sok hányá-veti ember jött tudatára annak, hogy „Isten szól a viharban”...

A kis erdőben, elfoglalt állásunkat már másnap estefelé elhagytuk. A kis oldaltól, ahol az utóbbi pozíciónk volt, beereszkedtünk a baloldali patak medrében, itt szép lassan lefelé haladva, jobbra kikerültünk az erdőcske szélére. Csúasz domboldal feküdt előttünk, a domb élén fedezékekben elhelyezkedve 82-es katonák tartózkodtak. A dombon tul völgy húzódott, mely fölött; — a mi katonáinktól kb. 400—500 lépésnyire, — látszottak az orosz rajvonal lövészárkai. Mi — a bevonult tizenhetedik század, — egyelőre leültünk a domb mögött. Alig vagyunk ott tíz percig, hullani kezd reánk a golyó, csapkodtak a földet körülöttünk. Nem a muszka állásokból, tüzeltek... Védekezésről szó sem lehetett, csak a biztos pusztulásról. Lelapultunk a sárba, mint a tevék a számon közeledőre és a jó Isten nevét ismételtük. Néhány percig tartott a heves tüzelés. Másnap tud-

tuk, hogy tévedésből lőtt ránk talán: — a XX. századtól, amely a mi helyünket foglalta el. No, hát ez elég kellemetlen incidens volt; szerencse, hogy baj nem történt.

A puskatüz megszüntével egyideig még ott feküdtünk, aztán az erdő szélén a domb élén levő sorral párhuzamos tartalék — fedezékeket készítettünk. A rezerva-árkokban pihenünk egy darabig. Mikor pedig a dombon levők máshová vonultak, mi a 18. század vettük át a domb-élén levő fedezéksort. A század fele az egyik huszonnégyórában, a másik fele a másik huszonnégyórában felelősködött a dombon. A pihenő rész a rezerva-árkokban húzódott meg, de az ellenség golyói ide is éppen úgy röpödtek, mint a felső árkokra. Mert a harc folyt napokon át. A mieink nem lövöldöztek annyira, amint a muszkák, akik híresek az okatlan muníció-pazarlásról. Persze, olyt a fejünk felett az ágyuharc is szakadatlanul, de a lövedék inkább a hegyek gerincelére volt irányozva. Az ütegek egymás ellen dolgoztak. Sokszor azonban a rajvonalra lőttek. Éjjel rendszeren csend volt. Két ízben mégis előfordult, hogy az oroszok hirtelen heves tüzelést kezdtek, amit a mieink viszonzottak. 20—30 percig tartott a cifra komédia. Éjjel a felső árkok előtt harminc lépésre örök állottak a többi századdal „összeköttetésünk” volt sorjában álló hirdadók. Az éjjeli váratlan támadások alkalmával a szomszédos 18. századnak egy altisztje meghalt, néhány poszt megsebesült. A nappali lövöldözések alkalmával időnként többen megsebesültek, de betegség miatt talán még többen távoztak a rajvonalból. (Már máshelyen, nemcsak itt.)

Századunk alaposan megfogyatkozott. A betegségeket előmozdította a mindegyre megújuló esőzés, ami — kivált a külső födetlen árkokban — végképp tönkre tette a sinylődő katonát. Folyvást csatákban feküdtünk, abban hálunk s éjszakánként hideg volt. Ételünk kaptunk oly mértékben, amint már föntebb jeleztem. Előfordult ugyan, hogy az ellenség heves tüzelése miatt, a manipuláns nem tudta aznap bevezetni az ételszállító csapatot; egyszer meg csak késő este. Tagadhatatlan a silány étkezés is növelte a lehangoltságot és súlyosabbá tette a helyzetet. Az igazság kedvéért szívesen ideírom, hogy a hónap vége felé felkenyeret is kaptunk; nem mint azelőtt: 5—7-en egyet... Kétszersültet gyakran adtak, de mindig nagyon keveset. Két-három-négy szeletet.

A század létszáma már régen alant járt a felén... Lassankint ez a szám is apadt. Fogyott az abtheilung is. K. b. 23-án betegen ment az orvosi-segély állomásra Kovács József (miközben bizonyára valami bus melódiát dudolt...) 25-én távoztott Szabó Lajos, Györgypál Károllyal. A rákövetkező nap én meg egy bajtársam mentünk el a konyhaszemélyzettel, miközben Gagyí ba-

rátom, a manipuláns, élénken sajnálkozott nagy gyöngeségemen. A csapatnak mindegyre meg kellett állania miattam. A segélyállomáson (ahová — úgy látszik elég gyakran hulltak a gránátok) találtam a leg jobb szanitézt: Kovács Józsefet. Innen bementünk a faluba, ahonnan pár nap múlva hazámba távoztam. Szép Magyarországra...

De ez már nem a bataillon története.

A zászlóalj még néhány napig farkasszemmel nézett az ellenséggel. Aztán szuronyrohamra került a sor. A sturmot vitéz elszántsággal vitte keresztül a bataillon; de a mieink közül is sokan kaptak sebet. Azt mondják, borzasztó volt az a roham. A szuronyok reccsenése, amint az élő husba hatolt; a szerencsétlen sebesültek kétségbejött öröklődése, amint mászva is menekülni iparkodtak; emberi hangtól elütő sikoltások; a pokoli zaj, amit bugva repülő, tüzes démonok keltettek: mindez oly ördögién borzalmas volt, mintha nem is értelmes, lelkes emberek lettek volna a csatatéren, hanem a gyűlölet-örjöngő furiai.

A véres roham után nem sokára beosztották a négyszázadot más zászlóaljukba. A második menetzászlóalj ezzel megszünt léteznit. A 82. ezredet felvitték az orosz-lengyelországi harctérre, ahol Hindenburg megdicsérte őket — a „barna ördögöket” — vitézségükért. Az „abtheilung” akkor már csak Zsigából, Petres Elekből meg Kovács Béniből állott. Gagyí is ott maradt az egyik mozgókonyhánál, mint manipuláns.

Kovács Bénit Lengyelországban (ugy hírlík) elfogták az oroszok; Petres Elek nem rég került valamelyik csehországi hórházba. Zsiga meg Gagyí v. l. szintűen a táborban vannak még.

Meg kell emlékeznem Péter Lajosról, a derék hadnagyról. Ugy tudom hadifogoly Oroszországban. A tulerőben levő oroszok kettős rendben marsirozva törték át a rajvonalat, amikor foglyul ejtették... Az orosz nem kiméli az embereit. Benő Ferenc cugszfűrert is elfogták a muszkák. A sógorától hallottam, aki Orosz-Lengyelországból került haza sebesülten.

Drága abtheilungom! A jószágos, mennyei Atya hozzon haza mindnyájatokat, hogy tovább vivjük — a véres harcok helyett — a Haladás szent csatáit. Hogy résztvehessünk mindannyian a valódi kultúra meg-alapozásában, amelynek ez a boldogtalan Föld mindeztideig hijával volt... (Vége.)

Nyomdásztanulónak egy jóra való, szorgalmas fiút **felvesz** **Betegh Pál** könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt. **Reál- vagy polgári iskolai két osztályt**, avagy **algimnáziumot** végzetek **előnyben** részesülnek.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaarnyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

XII.

Gábor Ferenc 24. he. 12. sz. Hszvm. Szárazpatak megs. — Gál Ferenc 24. népf. e. 11. sz. Hszvm. Lemhény, meghalt. Gasperek György 24. népf. e. 11. sz. Hszvm. Kézdivásárhely megs.

Habó Ignác tizedes 24. he. 5. sz. Csiktaplócza megs. — Hajdu Lázár 24. he. 5. sz. Csikmadaras megs. — Hozó Antal 24. he. 11. sz. Csikszentmárton, meghalt.

Imecs János 24. népf. e. 11. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy megs. — Ince Gáspár 24. he. 7. sz. Csikszentmárton megs.

Jaeger Sándor 24. he. 10. sz. Hszvm. Ozsdola megs. — Jakab Ambrus 24. he. 11. sz. Csikszentimre, meghalt. Jakab Ferenc 24. he. 7. sz. Udvhvm. Homoródabásfalva megs. — Jancsó Dániel 24. népf. e. 11. sz. Hszvm. Kézdivásárhely megs. — Joós András 24. he. 12. sz. Hszvm. Feldoboly megs. — Józsa Sándor 24. he. 7. sz. Csikm. Zsögöd megs.

Kádár István tizedes 24. he. 11. sz. Hszvm. Nagynyújtód megs. — Kádár Mihály 24. he. 11. sz. Hszvm. Bükszád, meghalt. — Kalányos Mihály 24. népf. e. 11. sz. Hszvm. Bükszád megs. — Kalányos Szilárd 24. he. 11. sz. Hszvm. Bölön megs. — Kánya József 24. he. 5. sz. Csikszentgyörgy megs. — Kasza József 24. he. 5. sz. Csikszentmárton megs. — Kelemen Ferenc tizedes 24. he. 10. sz. Hszvm. Papolecz, meghalt. — Kelemen József 24. he. 7. sz. Csikcsicsó megs. — Keresztes Sándor 24. he. 7. sz. Csikvm. Zsögöd, meghalt. — Kincz Dénes 24. he. 7. sz. Csikszépvíz megs. — Kinda György 24. he. 4. sz. Udvhvm. Székelymuzsna megs. — Kis István 24. népf. e. 12. sz. Hszvm. Sepsiköröspatak megs. — Kis Lajos 24. népf. he. 12. sz. Hszvm. Bölön, meghalt. — Kiss Lajos egyévi önkéntes, címz. szakaszvezető 24. he. 9. sz. Hszvm. Kovászna, meghalt. — Kolozsi Márton őrzető 24. népf. 7. sz. Udvhvm. Lővéte 1878. megs. — Kolozsi Pál 24. he. 3. sz. Hszvm. Léczfalva megs. — Kolumbár József századkürtös 24. he. 11. sz. Csikvm. Kászonyjakabfalva, meghalt. — Koszanean János 24. he. 9. sz. Hszvm. Kovászna megs. — Kovács Gergely 24. népf. 12. sz. Csikverebes, meghalt. — Kovács József 24. he. 7. sz. Hszvm. Kézdivásárhely megs. —

Kovács József őrzető 24. he. 9. sz. Hszvm. Kézdivásárhely megs. — Kovács József 24. he. 10. sz. Hszvm. Sepsiszentkirály, meghalt. — Kovács Péter 24. népf. 11. sz. Hszvm. Dálnok megs.

László Károly szakaszvezető 24. he. 9. sz. Hszvm. Kézdivásárhely meghalt. — Leontyán György 24. népf. 11. sz. Háromszvm. Gelencze megs. — Lukács József tizedes 24. he. 9. sz. Hszvm. Bereczk megs. — Lupsa Sándor 24. népf. 12. sz. Hszvm. Kisborosnyó megs.

Makové Mózes 24. he. 10. sz. Háromszékvm. Keresztvár, meghalt. — Marhát Dénes 24. he. 9. sz. Udvhvm. Bikafalva, meghalt. — Márton József 24. he. 10. sz. Hszvm. Zalán megs. — Márton Lajos 24. he. 11. sz. Dálnok megs. Máthé Ignác 24. népfelkelő. Csikrákos 1883. meghalt. — Máthé Lajos 24. népf. 7. sz. Udvhvm. Holnóród-szentpál 1880. megs. Matola Miklós 24. népf. 11. sz. Hszvm. Aldoboly, meghalt. — Mihák Lajos 24. he. 12. sz. Csikvm. Kászonyfalva megs. — Miklós Ferenc 24. he. 5. sz. Csikmadaras megsebesült.

(Folytatjuk.)

Az uzsoki csatatéren.

Az uzsoki csatatéren,
Nehéz ágyu tűzbe,
82-ös székely ezred
Igyekszik előre.

Dörg az ágyu, csatlog a kard,
Ömlik a piros vér,
Nem sokára vér-tenger lesz
Az uzsoki harctér.

Alegsúlyán 82-ös
Vitézek harcolnak,
Golyó süvit, srappnell robban,
De rá se gondolnak.

Székely vérű, délceg fiúk
A hon védelmére
Honfi vággyal, bátor szívvel,
Rohannak előre.

Fut a muszka nyakra-főre,
Az uzsoki völgybe,
Mert a vitéz székely ezred,
Vette üldözőbe.

Menekülő kozákcsapat
Sülyedt a mocsárba,
Trénszekerek dőltek össze,
A nagy út hosszába.

Most tudják csak az oroszok,
Ha hazánkra törnek,
Milyen drágán fizetnek meg,
Minden talpnyi földet.

Ha néhányka tulmehetett
A hatalmas bércezen,
Tudom otthon a többinek
Volt mit elmeséljen.

Hegyi Sándor
82-ös szakaszvezető

HIREK.

— **Reményteljes, bizakodó hittel** párosult husvéti ünneplést kívánunk e lap minden olvasójának!

— **Zenésmise lesz** husvét másodnapján d. e. 11 órakor Székelyudvarhelyt, a barátok templomában. A 82-ös ezred zenekara és az alkalmi énekkar P. Kiss Mártinián vezetésével fog közreműködni.

— **Háborus-estélyt** rendez e hó 5-én Tordán, a Vigadó nagytermében a Tordai Iparosok Önképző-Egyesülete — részben a Tordáról hadba vonult és hősi halált halt katonák árváinak, máriszt a Tordán még élő 48—49-es öreg honvédeknek segélyezésére. Az estély műsorát a Tordai Dalkör Hymnusz-éneke, Nagy Mózes ó-tordai ref. lelkész alkalmi beszéde és Géczy István „Haló nincs!”... című 3 felvonásos színjátékának előadása képezi.

— **Az előfizetés** szíves megújítására kérjük mindazokat, kik ezt a folyó második negyedre még nem eszközölték.

— **Orvosnövendékek előléptetése.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82. gye. parancsnoka Slafkovits Norbert, Klagsbrunn Brunó és Ehrenstein Vilmos egyévi önkéntes, orvosnövendékeket — címz. őrmestereknek léptette elő.

— **Az etédi kirakóvásart** ezuttal — a husvéti ünnepek miatt — április hó 6-án fogják megtartani.

— **A Vörös Félhold** székelyudvarhelyi bizottsága a magyar vöröskereszt és a török vörös félhold javára e hó 5-én (husvét másodnapján) a vármegyeház nagytermében este 8 órakor műsoros estélyt rendez, a melyen a 82-es ezred zenekara négy zeneszámmal szerepel. Megnyitó beszédet Ugron János főispán, alkalmi előadást Pál István apát-kanonok, bizottsági elnök tart. Tompa Márta alkalmi költeményt szaval és Embery Kálmán „Egy haditudósító naplójából” előad.

— **Új hadapród.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82. gye. parancsnoka Révész János hadapródjelöltet hadapródnak léptette elő.

— **A szabad liceumok befejezése.** Mult vasárnap véget ért a székelyudvarhelyi szabad liceumi előadások idei sorozata. Az utolsó előadást Nagy Kálmán kir. törvényszéki bíró tartotta, aki az új polgári perrendtartásról mondott népszerű modorban igen érdekes ismertetést. Kiemelte a perrendtartások, mint az igazságkeresés szabályának a jelentőségét, különféle főirányait. Rámutatott a mi új perrendtartásunknak azokra az előnyeire, melyek szerint a bíró nincs kötve bizonyos alakiságokhoz, hanem módja van rá, hogy belátása és jóakarata szerint kulassa az igazságot. Az előadó ezek után bő esetsorolással ismertette az új perrendtartásnak különösen az illetékességről szóló tanát. A nagy figyelemmel fogadott előadás után

Kónya János játszotta el Unbaynak „Boka kesergője” című klakszikus darabját, majd utána több nótát is. Aztán Szombatfalvi Margit és Papp Margit adtak elő ketten a féltékenységre dicseretéről és rosszaságáról egy igen kellemes dialógot igen jóízűen. Végül Mátray B. Böske színővendék énekelt több szívreható aktuális éneket, mely a közönséget igen megragadta, s kétszer is ujrázó tapsra készítette. Erre Pál Árpád liceumi elnök még a mai szereplőknek köszönetet mondva, s a liceumi ciklus szavalóinak könyvjutalmakat osztva, megtartotta befejező beszédét, mely a liceumi előadások társadalmi jelentőségéről és eredményéről szólt. A mindvégig megkapóan érdekes beszédet a „Székelyország” egész terjedelmében közli.

— **Kirendelés.** Az igazságügyi miniszter Márton Sándor csikszentmártoni járásbírói jegyzőt a csikszentmártoni járásbírói mellett alkalmazott ügyészé megbízott alandó helyettesének rendelte ki.

— **A háboruban megvakult katonákat** segélyző alap javára e hó 6-án Oklándon, a községi vendéglő nagytermében a magyar szent Korona Országai Vörös-keszt egylete Oklándi fiókja háborus-estélyt rendez igen gazdag, változatos műsorral, mely 15 pontból áll. Alkalmi beszédet Ugron János főispán és bezáró beszédet Báró Daniel Lajos orsz. képviselő, fiókegyleti elnök tart.

— **Gárda Jenőt,** a székelykereszturi áll. tanítóképző megbízott nevelőjét ez állásában a vallás és közokt. miniszter véglegesítette.

— **Visszhang.** A vadászok önkéntes népfelkelő századába, a már korábban közölt tizenkilenc egyénenkivül Székelyudvarhelyt jelentkeztek még: Pudeiner Gyula erdőaltiszt Érselénd (Biharvm.), Magyar Zoltán magánzó Kaposvár (Somogyvrm.), Pataki József áll. igazg.-tanító Szentmargitta (Szolnokdobokavm.), Rajkó Vavrek József zenész Pelsőcz (Gömörvm.), Török Gyula Rudolf Felsőpulya (Sopronvm.), Jancsó István asztalos Zagonbárkány Háromszékvm.), Mihály József iparos és vadász Abrudbánya (Alsófehérvrm.), Papp György földbirtokos és gazdasági író s fiai: Papp Rezső, Papp János és Papp Ervin főreáliskolai tanulók Kolozsvár, Kászoni Józsefurd. főerdőőr Radnót (Kisküküllővm.), Bálint István vendéglős Keresztvár (Háromszékvm.), Schonidéliusz Béla nyug. rendőrbiztos Szombathely, Albrecht János és Graef Ernő kereskedők Nagyszeben, Dlábik Alajos Neczpál (Turócvm.), Lipták István vasesztergályos Salgótarján, acélgyár (Nógrádvrm.), Nagykopándi Fosztó Géza birtokos Várdotfalva (Csikvm.) Hegyessy István szolgabíró Nyustya (Gömörvm.), késmárki és löcsei Késmárky Ákos földbirtokos Kentelke (Szolnokdobokavrm.), Nagy Mózes hatósági erdőőr Feldoboly (Háromszékvm.), Rosenspitzi Adolf kereskedő, Iglai János földmives és Polster

Tóth Béla magánzó Kaposvár, Keller György építész Büssü (Somogyvm.), Beer Rudolf lakatos Köhalom, Bőjthe Miklós áll. igazg.-tanító Héjasfalva, Bodendorfer Mihály, Bodendorfer János és Hermann György kisbirtokosok Szászkezd (Nagyküküllővm.), Györ Sándor lakatossegéd Nagyszeben, Mattes Ferenc földész Berethalom (Nagyküküllővm.), Henel Károly erdősz Középlak (Kolozsvm.) Nagy Sándor rendőrbiztos Bicske (Fejérvrm.), Roth András lakatossegéd, Coste Ernő lakatos, Gunesch György asztalos, Konnerth Frigyes kereskedő és Hruschka Ferenc József Nagyszeben, Kiss Lajos m. kir. pénzügyi számtanácsos Dés (Szolnokdobokavm.), Weber Gusztáv kereskedő Teke (Kolozsvm.), Káli Nagy István, Mójzer Károly uradalmi erdőmester Magyarrege (Marostordavm.), Debreczeni Sándor Szentcsongrádm.), Séra György magánzó Ilyefalva és Császár István üveggyári tisztviselő Sepsibüksád (Háromszékvm.).

— **Katonai előléptetések.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82. gy. e. parancsnoka Farkas József szakaszvezetőt, Kánya János népfelkelő gyalogost — címz. őrmestereknek; Botár Elek tizedest, Fülöp Ferenc, Pálfi István, Tanczos Áron tizedes, címz. szakaszvezetőket — valóságos szakaszvezetőknek; Molnos Sándor, László Lajos, Jakab István népf. gyalogosokat, Lőrincz István népf. tizedest, Csép András őrzető, címz. tizedest — címz. szakaszvezetőknek; Szőke János népf. gyalogost, Kovács László őrzetőt, György Dénes őrv. címz. tizedest, Málnassy Elek, Szőcsi Gyula póttart. címz. tizedeseket, Rubin Herman

népf. őrzetőt, Jakab Adolf őrv. címz. tizedest — valóságos tizedeseknek; Fazakas Ferenc, Kelemen György őrzetőket — címz. tizedeseknek; Axelrad Simon gyal., Antal József és Lukács Márton népf. gyalogosokat, Dénes Sándor gyal. címz. őrzetőt, Mezey István gyal. címz. őrzetőt — valóságos őrzetőknék; Bartos Gábor, Vas Mózes, Hodgyai István, Gergely Balázs, Csiki Ferenc, Ferencz Imre gyalogosokat, Király József, Péter Ignác, Gráf Márton póttartalékosokat, Gál József, Tifán Pál, Sebesi Ferenc, Kis György, Laczkó Ferenc, Szabó János népfelkelő gyalogosokat, Vajai Domokos, Tima József, Szabó Sándor, Ferencz József, Bartalis Kálmán, Csergő János gyalogosokat, Szabó Dénes, Herman Móric, Hirsch Rudolf, Berman Izidor, Kovács Lajos népf. gyalogosokat, Dr György Gábor, Sárossy Gergely póttartalékosokat — címz. őrzetőknék léptette elő.

— **Áthelyezés.** Dr Haán Béla, a székelyudvarhelyi kir. törvényszék elnöke Kilyén Dániel oklándi és Ferencz Lőrinc székelykereszturi járásbírói hivatalszolgákat saját kérésükre kölcsönösen áthelyezte.

Szerk. üz. P. Sz. B. Cs. Mi innen a lapot pontosan küldjük. Ha nem érkezik meg valamelyik szám, visszajelentő-lapot kell kérni a postán, amelyet ott ingyen adnak és azzal haladéktalanul bejelenteni az illető újságpéldány elmaradását. A márc. 15-iki ünnepély sikeréhez gratulálunk, de már arról most írni, kissé talán késő lenne. Szíves üdvözlét!

Nyomtatla és kiadja BETEGH PÁL
könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékében tartozó Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja 1915. évi április hó 11-én, határozat képtelenség esetén 18-án d. u. 3. órakor saját helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívottnak.

Napirend.

1. Mult évi üzlet eredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 3 tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottság 3 tagjának választása.
7. Netaláni indítványok.

1913. évi december hó 31-én a tagok száma 560, üzletrészeinek száma pedig 619 volt; az év folyamán belépett 31 tag 31 üzletrésszel, kilépett 30 tag 31 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Székelyudvarhely, 1915. március hó 23.

Az igazgatóság.